

رام - بیستم و هفتم مهر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادر) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادر برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنادردهی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی ای معنادر از سالگرد رخدادهای معنادر تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

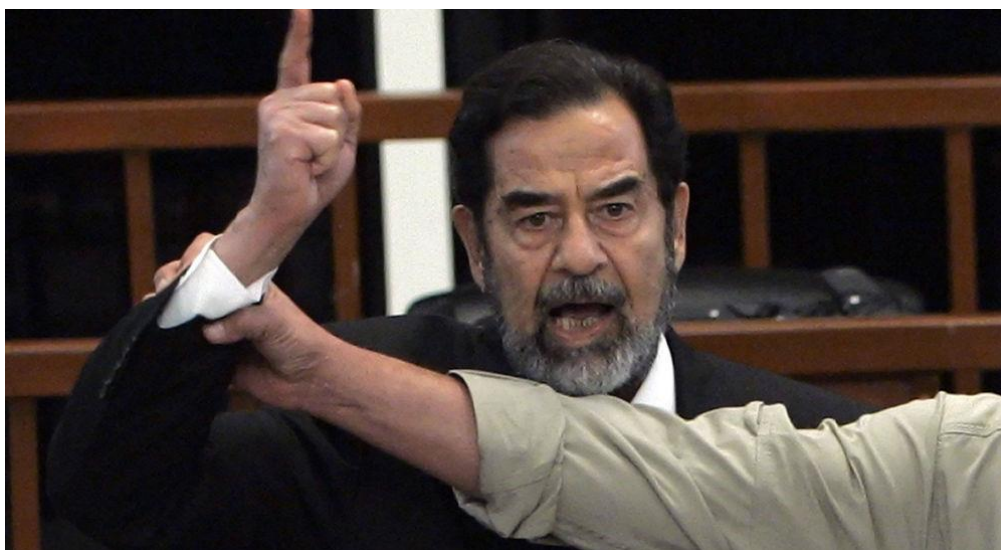
- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیت و مضمم مهر

این روز در بحبوحه‌ی جنبش مشروطه با شکستهایی برای مشروطه‌خواهان مصادف بود. در ۱۲۸۶ ترکمن‌ها به قریه‌ی هاشم‌آباد در حوالی استرآباد حمله کردند و عده‌ای را کشتند و برخی را به اسارت بردند و اموالشان را غارت کردند. یک سال بعد در ۱۲۸۷ حاج محمدحسین امین‌الضرب که ورشکست شده و پنج کرور تومان مقروض بود، در سفارت روس تحصن کرد. در همین روز رهبران مستبدین به همراه آخوندهای درباری در باغشاه جمع شدند و از شاه خواستند که مشروطه را الغا کند. دو سال بعد هم در ۱۲۸۹ پانصد نفر دزد از لار حرکت کرده حوالی بندرعباس را چاپیدند و هر کاروانی که دیدند را غارت کردند.

در ۱۳۰۸ شرایط کشور دگرگون شده بود و اولین کارخانه رسیدگی به همت حاج رحیم آقای قزوینی در قزوین افتتاح شد. در ۱۳۱۳ کنگره‌ی فردوسی پایان یافت و مهمانان خارجی از راه بندر انزلی و کرمانشاه به کشورهای خود بازگشتند. در ۱۳۲۰ دکتر علی امینی به معاونت وزارت دارایی انتخاب شد و جواد عامری وزیر سابق امور خارجه و کشور به ریاست شرکت سهامی بیمه منصوب شد. در همین روز رضا شاه به جزیره موریس واقع در اقیانوس هند که تبعیدگاهی برای دولت انگلستان بود وارد شد.

صدام در دادگاه

در ۱۳۲۵ احمد قوام که تازه به نخست‌وزیری رسیده بود کابینه‌اش را به شاه معرفی کرد. برخی از وزیران عبارت بودند از: سپهبد احمدی، عبدالحسین هژیر، حمید سیاح، دکتر اقبال، شمس‌الدین امیرعلائی، دکتر سیدعلی شایگان، و محمد ولی فرمانفرمایان. در ۱۳۲۹ ایران اولین کشوری بود که کمکهای برنامه‌ی اصل چهار ترومن را پذیرفت و از یاری‌های مالی آمریکا برای بازسازی کشور برخوردار شد. در ۱۳۳۲ در پی کودتای ۲۸ مرداد حمایت‌های مالی آمریکا از دولت شاه آغاز شد و وارن رئیس اداره همکاری فنی آمریکا در دفتر وزیر دارایی حضور یافته چکی به مبلغ چهار میلیون و هفتصد هزار دلار به وزیر دارایی تسلیم کرد. یک سال بعد در ۱۳۳۳ پرونده‌ی دکتر حسین فاطمی، دکتر شایگان و رضوی به دادگاه تجدیدنظر نظامی فرستاده شد و در سپیده دم همین روز نه افسر و یک غیرنظامی که عضو سازمان افسران حزب توده بودند در لشکر دوم زرهی با حضور سرتیپ آزموده و سرتیپ بختیار تیرباران شدند. این افسران عبارت بودند از سرهنگ سیامک، سرهنگ مبشری، سرهنگ نمینی، سرگرد عطارد، سرگرد وزیریان، سروان مدنی، سرگرد واعظ قاسمی، سروان شفا، ستوان یکم افراخته و آن غیرنظامی که سازمان دهنده‌ی این گروه بود، مرتضی کیوان نام داشت.

در چنین روزی به سال ۱۳۴۲ بارندگی شدید در مازندران سیلی جاری کرد که تلفات سنگینی به بار آورد. در ۱۳۶۶ نیروی دریایی آمریکا با شش رزمناو و سه هواپیمای جنگی در پشتیبانی از ناوگان عراق به سکوهای نفتی ایران در خلیج پارس حمله کرد و دو سکو را منهدم کرد، و در ۱۳۸۴ صدام حسین در بغداد به جرم جنایت علیه بشریت محاکمه شد.

مرتضی کیوان در زندان

سکوی نفتی منهدم شده‌ی ایران

نبرد زاما

فردیناند آراگون و ایزابل کاستیل

در چنین روزی به سال ۲۰۲ پیش از میلاد رومیان با فرماندهی اسکپیو آفریکانوس در نبرد زاما بر کارتاژی‌هایی که زیر فرمان هانیبال می‌جنگیدند غلبه کردند. هریک از دو سو بین سی تا چهل هزار تن زیر فرمان داشتند که نیمی از کارتاژی‌ها و یک چهارم قوای رومی و نومی‌های متحدشان در جنگ کشته شدند. این جنگ دور دوم جنگ‌های پونیک را با پیروزی روم به پایان رساند و بین دو کشور صلحی برقرار شد. در ۴۳۹ میلادی وانداها با رهبری گایسریک کارتاژ را فتح کردند

در بیست و هفتم مهر سال ۸۴۵ هجری خورشیدی جنگ‌های سی ساله با امضای عهدنامه‌ی تورن پایان یافت. در ۸۴۸ فردیناند دوم شاه آراگون با ایزابل اول ملکه‌ی کاستیل ازدواج کردند و به این ترتیب زمین‌های وحدت دو قلمرو و پیدایش کشور اسپانیا هموار شد. در ۱۱۹۲ ناپلئون در نبرد لایپزیک از اتحاد شش کشور اروپایی به رهبری تزار الکساندر ششم شکست سختی خورد. در این نبرد بزرگ ناپلئون ۱۵۵ هزار نفر و حریفانش ۴۳۰ هزار تن به میدان فرستادند که در نهایت تلفات فرانسویها ۳۸ هزار تن و تلفات اتریشی‌ها و پروسی‌ها و روسها و سوئدی‌ها ۵۴ هزار نفر بود. در ۱۲۹۱ هم ایتالیا ترابلس را در لیبی امروزین از عثمانی گرفت.

نبرد لایپزیگ

در ۱۳۱۲ آلمان از اتحادیه‌ی ملل خروج کرد، دو سال بعد در ۱۳۱۴ اتحادیه‌ی ملل به خاطر حمله‌ی ایتالیا به اتیوپی این کشور را مشمول تحریم اقتصادی قرار داد. در ۱۳۲۳ کودتا در گواتمالا رئیس جمهور خوان فردریکو پونچه وایدس را از قدرت کنار زد و ده سال رژیم انقلابی را برای این کشور به ارمغان آورد. در ۱۳۲۹ ارتش خلق چین با حمله به چامدو هجوم کمونیستها به چین را آغاز کرد. ارتش چین چهل هزار نفر جمعیت داشت و با ۸۵۰۰ تن از مدافعان تبتی می‌جنگید. در همین روز مائو هزاران سرباز را از رود یالو گذراند و برای مقابله با آمریکایی‌ها به کره گسیل کرد. در ۱۳۳۵ روسیه و ژاپن با امضای قراردادی به وضعیت جنگی که همچنان از جنگ جهانی دوم میانشان برقرار بود پایان دادند، و در ۱۳۳۹ آمریکا کوبا را محاصره‌ی اقتصادی کرد.

بیست و هفتم مهر ماه در تاریخ فرهنگ و فناوری هم روز مهمی بوده است. در ۷۶۵ دانشگاه هایدلبرگ نخستین سخنرانی آموزشی‌اش را برگزار کرد و کهنترین دانشگاه آلمان شد، که البته در آن هنگام مثل همه‌ی دانشگاه‌های دیگر اروپایی بیشتر مدرسه‌ی علوم دینی بود و تدریس در آن به زبان و بلاغت و

خطابه و فقه و فنون مربوط به پرورش کشیشان محدود می‌شد. در همین روز به سال ۸۹۱ مارتین لوتر از دانشگاه ارفورت که مدرسه‌ای مشابه بود، دکترای الهیات گرفت و فقیه شد. در ۱۱۶۸ جان جی اولین قاضی القضاات آمریکا شد، در ۱۲۷۹ ماکس پلانک قانون تابش جسم سیاه را کشف کرد، و در ۱۳۲۲ استرپتومایسین که نخستین داروی آنتی‌بیوتیک برای درمان سل بود در دانشگاه راجرز کشف شد.

بیست و هفتم مهرماه سالروز تولد آگوست لومیر یکی از برادران بنیانگذار صنعت سینما (۱۲۴۱) و لوئیس مامفورد مورخ آمریکایی (۱۲۷۴) است. در همین روز به سال ۱۳۱۶ ارنست راترفورد فیزیکدان نیوزلندی درگذشت و در ۱۳۳۸ هم ابراهیم حکیمی (حکیم الملک) از رجال صدر مشروطیت که بعد از مشروطیت وزیر و نماینده مجلس و سه بار نخست وزیر و رئیس مجلس سنا بود در سن ۹۲ سالگی در گذشت.

ابراهیم حکیمی

لوئیس مامفورد